

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра підприємництва і права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Юридична риторика

Освітньо-професійна програма Правознавство

спеціальність 081 Право

галузь знань 08 Право

освітній ступінь Бакалавр

Розробник: ОСТАШОВА Валерія, доцент кафедри підприємництва і права,
кандидат юридичних наук, доцент

Гарант: ОСТАШОВА Валерія, доцент кафедри підприємництва і права,
кандидат юридичних наук, доцент

Полтава
2021 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Юридична риторика
Назва структурного підрозділу	Кафедра підприємництва і права Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	 <p><i>Викладач: Осташова Валерія, кандидат юридичних наук, доцент</i> <i>Контакти: ауд. 482 (навчальний корпус №4)</i> <i>e-mail: valeriia.ostashova@pdaa.edu.ua</i></p> <p>сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/ostashova-valeriya-oleksandrivna</p>
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	081 Право
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Навчальні дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Юридична деонтологія».

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: ознайомлення здобувачів вищої освіти з основами класичної та сучасної юридичної риторики, набуття практичних навичок написання текстів виступів і їх проголошення, удосконалення культури мовлення, організація ефективного спілкування в професійній діяльності.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни: опанування та засвоєння здобувачами вищої освіти основних понять, інститутів, принципів юридичної риторики; опанування форми ефективної переконуючої комунікації за нестандартних ситуацій життєвого і професійного спілкування; формування уміння та навички мистецтва професійної риторики юриста, розвиток майстерності створювати і виголошувати публічні промови.

Компетентності:

Загальні:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

Фахові:

ФК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

ФК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Програмні результати навчання:

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 10. Вільно володіти письмовою та усною державною мовою, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН 11. Володіти базовими навичками риторики.

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Риторика як наука, її зміст, система та значення. Особливості юридичної риторики. Історичні етапи розвитку риторики.

Тема 2. Закони риторики

Тема 3. Публічне мовлення та його специфіка. Види красномовства

Тема 4. Підготовка до публічного виступу

Тема 5. Мистецтво спору (полемики)

Тема 6. Особливості юридичних промов

Тема 7. Подолання страху перед аудиторією

Тема 8. Невербальний вплив на аудиторію. Контакт з аудиторією

Тема 9. Словесна імпровізація, специфіка виголошення різних видів промов

Тема 10. Розвиток акторської майстерності промовця

Трудовіткість:

Загальна кількість годин:

Для 2018 року набору – 90 год.

Кількість кредитів 3

Для 2020 року набору – 120 год.

Кількість кредитів 4

Форма семестрового контролю – залік.

Таблиця 1

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти

Теми занять	Програмні результати навчання				Разом
	ПРН 6	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	
Тема 1. Риторика як наука, її зміст, система та значення. Особливості юридичної риторики. Історичні етапи розвитку риторики.	+	+	+	+	4
Тема 2. Закони риторики	+	+	+	+	4
Тема 3. Публічне мовлення та його специфіка. Види красномовства	+	+	+	+	4
Тема 4. Підготовка до публічного виступу	+	+	+	+	4
Тема 5. Мистецтво спору (полеміки)	+	+	+	+	4
Тема 6. Особливості юридичних промов	+	+	+	+	4
Тема 7. Подолання страху перед аудиторією	+	+	+	+	4
Тема 8. Невербальний вплив на аудиторію. Контакт з аудиторією	+	+	+	+	4
Тема 9. Словесна імпровізація, специфіка виголошення різних видів промов	+	+	+	+	4
Тема 10. Розвиток акторської майстерності промовця	+	+	+	+	4
Разом	10	10	10	10	44
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	26	24	26	24	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	16	14	16	14	60

Таблиця 2

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назва теми	Види навчальної роботи			Разом по темі
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи*	участь у дебатах	
Тема 1. Риторика як наука, її зміст, система та значення. Особливості юридичної риторики. Історичні етапи розвитку риторики.	-	5		5
Тема 2. Закони риторики	-	5		5
Тема 3. Публічне мовлення та його специфіка. Види красномовства	7	5		12
Тема 4. Підготовка до публічного виступу	7	5		12
Тема 5. Мистецтво спору (полеміки)	-	5	8	13
Тема 6. Особливості юридичних промов	7	5		12
Тема 7. Подолання страху перед аудиторією	7	5		12
Тема 8. Невербальний вплив на аудиторію. Контакт з аудиторією	7	5		12

Тема 9. Словесна імпровізація, специфіка виголошення різних видів промов	7	5		12
Тема 10. Розвиток акторської майстерності промовця	-	5		5
Всього	42	50	8	100
Разом				100

* Перевірка засвоєння теоретичних питань та завдань, що виносилися на самостійну роботу, здійснюється шляхом перевірки виконаних письмово робіт.

Заочна форма навчання

Назва теми	Види навчальної роботи			Разом по темі
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи*	виконання контрольної роботи	
Тема 1. Риторика як наука, її зміст, система та значення. Особливості юридичної риторики. Історичні етапи розвитку риторики.	-	7		7
Тема 2. Закони риторики	-	7		7
Тема 3. Публічне мовлення та його специфіка. Види красномовства	-	7		7
Тема 4. Підготовка до публічного виступу		7		7
Тема 5. Мистецтво спору (полеміки)	-	7		7
Тема 6. Особливості юридичних промов	-	7		7
Тема 7. Подолання страху перед аудиторією	5	7		12
Тема 8. Невербальний вплив на аудиторію. Контакт з аудиторією	-	7		7
Тема 9. Словесна імпровізація, специфіка виголошення різних видів промов	5	7		7
Тема 10. Розвиток акторської майстерності промовця	-	7		7
Виконання контрольної роботи			20	20
Всього	10	70	20	100
Разом				100

* Перевірка засвоєння теоретичних питань та завдань, що виносилися на самостійну роботу, здійснюється шляхом перевірки виконаних письмово робіт.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Кацавець Р. Ораторське мистецтво: підручник. 2-ге вид., доповн. Київ: Алерта, 2018. 216 с.
2. Молдован В. В. Судова риторика: теорія і практика: навч. посіб. / стереотип. вид. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 496 с.
3. Молдован В. В., Кацавець Р. С. Юридичний практикум: кримінальний процес, судова риторика. Київ: ЦУЛ, 2008. 158 с.

4 Олійник О. Правова риторика: навч. посіб. Київ: Кондор, 2010. 166 с.

5. Ораторське мистецтво: навч.-метод. посіб. / авт.-уклад.: І. М. Плотницька, О. П. Левченко, З. Ф. Кудрявцева та ін. ; за ред. І. М. Плотницької, О. П. Левченко. – 2-ге вид., стер. Київ : НАДУ, 2011. 128 с.

6. Сергеич П. Искусство речи на суде. Київ: ЦУЛ, 2020. 416 с.

Допоміжні

1. Богуславська Л. Г. Ораторське мистецтво як складова особистісної успішності. *Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури*. 2014. № 12. С. 44-51. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vrabia_2014_12_14

2. Гончарова О. До питання авербальної складової ораторського виступу. *Вісник КНУКіМ. Сер. : Соціальні комунікації*. 2013. Вип. 1. С. 128-136. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknukim_sk_2013_1_21

3. Кацавець Р. С. Наш час: актуальність ораторського мистецтва у судовому процесі. *Юридична наука*. 2012. № 10. С. 103-108. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2012_10_9

4. Кацавець Р. С. Ораторське мистецтво як складник професійних якостей юриста. *Вісник Академії адвокатури України*. 2009. Число 1. С. 137-141. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vaau_2009_1_21

5. Куковська В. І. Комунікативна організація захисного виступу в американському суді як особливого типу ораторської промови. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна*. 2014. Вип. 44. С. 152-155. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2014_44_47

6. Ніколаєнко О. Прагматичні цілі представників ораторського дискурсу республіканського Риму. *Наукові записки [Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського]. Серія : Філологія (мовознавство)*. 2013. Вип. 17. С. 159-164. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzvdpu_filo1_2013_17_34

7. Нечаєнко Т. В. Зміст і функції ораторського мистецтва в сучасному суспільстві. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. 2018. Вип. 40. С. 378-385. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apitphk_2018_40_47

8. Пришляк М. Експресивні та стилістичні можливості займенників у текстах ораторського дискурсу Стародавньої Греції. *Південний архів. Філологічні науки*. 2017. Вип. 66. С. 145-148. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pafn_2017_66_34

9. Пришляк М. В. Стилiстичні фігури як засоби логічного виділення та впорядкування тексту в ораторському дискурсі Стародавньої Греції. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Перекладознавство та міжкультурна комунікація*. 2018. Вип. 1(2). С. 79-83. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvxdupmk_2018_1\(2\)_17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvxdupmk_2018_1(2)_17)

10. Янкович М. В. Історико-культурні передумови розвитку та формування ораторського дискурсу у Стародавній Греції. *Молодий вчений*. 2015. № 2(5). С. 141-144. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2\(5\)_37](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2(5)_37)

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://rada.gov.ua>

2. Сайт бібліотеки Вернадського (рубрика «Наукова періодика») <http://nbuv.gov.ua/portal>

Політика дисципліни

Академічна доброчесність. Підтримується політика нульової толерантності до проявів порушень академічної доброчесності – списування, обману, академічного плагіату, хабарництва тощо.

Відвідування занять і дедлайни. Пропуски занять без поважних причин та порушення дедлайнів мають наслідком зниження балів за відповідні види робіт.